

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 1. Resurgens Christus desiniuit & confirmavit fidem argumento longè
fortiori quàm Sacerdotium Aaronis virgæ illius germinatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

nostris, cui diximus in umbra tua vivemus. In spiritu loquitur de Christo Domino nostro iuxta communem SS. sensum, siquidem ad littere corticem mortem deplorabat sanctissimi Regis Josia. & illi soli quadragesimam quodam illi adscribit: quia licet nomen Christus commune sit Regibus & sacerdotibus, nemo tamen eorum dicitur esse Christus Dominus, sed ad summum Christus Dominus, quo nomine David Sulem honoravit, dum ostendit ea ratione esse eam reverentiam quam illi licet peruerso deferebat. Hoc spectabat Angelus, quando laeta munio nuntians atq; ad gaudia non communia cohortatus eius declarabat rationem quia ille qui nascebatur, erat ipse Dei filius, & ut hoc aperte demonstraret, atque Natus est vobis Saluator qui est Christus Dominus. Et vates Hieremias subripit ut clare nobis exponeret, quis esset hic Saluator, eum inscribit: Spiritum oris nostris, Myrroditum est hoc Epitheton; halitus, spiritus & oris nostri respiratio, vita & spiritus eiusdem: quia vita nostra pendet a respiratioe & halitu quem ore attrahimus; itaque idem est vocare Christum Spiritum oris nostri, ac vocare eum cum Apostolo Paulo: Christus vita nostra, Mortua est vita nostra pro peccatis nostris. Captus est in peccatis nostris. Comprehensus illum & deglutit propter nostra flagitia cetus mortis, cum ipse vita esset communis universi, si necessarium videretur ut ipso deficiente, eundem nubibus obtegatur, terra contremiscat, caeli obtenebrentur, sepulchra aperiantur petrae confringantur, super omnes creaturas nigerrimum & tristissimum velum ieruat tenebratum: Tenebrae factae sunt super universam terram, potissimum autem super corda mortalium, cum omnes mœnore collapsi sint, ut sensus corporis collabatur, his quibus vita deficit & extinguatur.

Igitur si moriente hac vita, ex qua omnium nostra dependet, tam iustos omnes mœnore oppressit, cum hodie vitam hanc recuperet vita, & vita hæc resurgat tanto perfectior, quanto differat a morte vita, a pœna gloria, ratio suadet ut sequatur universale adeo gaudium illis omnibus, qui ab hac vita dependet, nempe toti universo ut Latetur caeli & exultet terra. Si quæ ille dies lætitiæ & exultationis, ut sepe catæno hoc davidicum eum

Eccelesia repetamus: Hæc dies quam fecit Dominus. Exultemus & lætemur in hac die quam prædicit Resurrectionis. D. Ambrosius ex hoc prædicta verba, sic ait agens de Resurrectione Domini, quod perget bis mœnibus ut Christus repetiret in sepulchro congeritur Evangelista dixerit: Orto iam sole. Eius rationem verbatenus audiamus: Natus est solus ipse natus in hac die solus clarior: necesse est enim vitam eius Resurrectione gaudere, in cuius festo condoluit. Et tuus mortem loquor qualem caligine prostratus est, eiusdem vitam videri huius splendore suscipiat. Et tanquam laus minister, sicut tunc obscuratus est ad carceris sepultura, modo coruset in Resurrectionis equitans in vassine. eum Christi caligine nocte circumdedit. Et iudicium factum: modo esse congemur: indicium enim quiddam dicitur in sole est, tanto sceleris officium luminis demerit. Et vultione quadam iudicium oculis cœcitate infudisse, ut quorum mortis: cœcitate iudiciorum mundi lumen, à quibus fuerat lucem solus extindum; festa sint iudicia, lætissime Pascha, illudque eundem ter magna & gloriosus infundat triumphator, & ita festum, quale sanctæ lux lætissimum est festum, omniūque sue scholæ discipulis ideat quod indubie nobis eueniet si noua hæc lætitiæ nuntia cœlorum Reginae deferamus, quæ tanta repletur exultatione, ut gaudium pelagus effusa riuos effundat lætitiæ, festi & exultationis vberimos qui ei continentur de die te iudicio, gratulatur, felix faustumque tunc Deus Pascha largiatur. O cœli terræque Domina: felix faustumque sit tibi Pascha mater triumphatoris rediitum gloriola, illa fructu, eiusque vita illustrissima per iudicia seculorum secula. His è conuerio nobis gratiæ & lætitiæ dona profertur que ad ipsa postulamus eam saluantes: Au Maria.

§. I. Resurgens Christus defuit & confirmavit fidem, arguente longe fortiori, quam sacerdotium Aaronis virga illius germinatione.

Singulari quadam proprietate ille qui hæc habet per excellentiam dum mystic tradat nostre Religionis Christianæ profundiora, D. inquam Augustinus, vocat mystic

1. Reg. 16. 11.
2. Reg. 1. 24.

II.
Christus dicitur spiritus oris nostri.
Colos. 3. 4.

Luc. 23. 34.

Ps. 95. 11.

Ps. 117. 24.

Eccelesia repetamus: Hæc dies quam fecit Dominus. Exultemus & lætemur in hac die quam prædicit Resurrectionis. D. Ambrosius ex hoc prædicta verba, sic ait agens de Resurrectione Domini, quod perget bis mœnibus ut Christus repetiret in sepulchro congeritur Evangelista dixerit: Orto iam sole. Eius rationem verbatenus audiamus: Natus est solus ipse natus in hac die solus clarior: necesse est enim vitam eius Resurrectione gaudere, in cuius festo condoluit. Et tuus mortem loquor qualem caligine prostratus est, eiusdem vitam videri huius splendore suscipiat. Et tanquam laus minister, sicut tunc obscuratus est ad carceris sepultura, modo coruset in Resurrectionis equitans in vassine. eum Christi caligine nocte circumdedit. Et iudicium factum: modo esse congemur: indicium enim quiddam dicitur in sole est, tanto sceleris officium luminis demerit. Et vultione quadam iudicium oculis cœcitate infudisse, ut quorum mortis: cœcitate iudiciorum mundi lumen, à quibus fuerat lucem solus extindum; festa sint iudicia, lætissime Pascha, illudque eundem ter magna & gloriosus infundat triumphator, & ita festum, quale sanctæ lux lætissimum est festum, omniūque sue scholæ discipulis ideat quod indubie nobis eueniet si noua hæc lætitiæ nuntia cœlorum Reginae deferamus, quæ tanta repletur exultatione, ut gaudium pelagus effusa riuos effundat lætitiæ, festi & exultationis vberimos qui ei continentur de die te iudicio, gratulatur, felix faustumque tunc Deus Pascha largiatur. O cœli terræque Domina: felix faustumque sit tibi Pascha mater triumphatoris rediitum gloriola, illa fructu, eiusque vita illustrissima per iudicia seculorum secula. His è conuerio nobis gratiæ & lætitiæ dona profertur que ad ipsa postulamus eam saluantes: Au Maria.

§. I. Resurgens Christus defuit & confirmavit fidem, arguente longe fortiori, quam sacerdotium Aaronis virga illius germinatione.

Singulari quadam proprietate ille qui hæc habet per excellentiam dum mystic tradat nostre Religionis Christianæ profundiora, D. inquam Augustinus, vocat mystic

tion Resurrectionis Domini, quod modo nitum, Regnum heredem, & habita producit
 celebrant, nostre fidei definitionem, quia lacero & abiecto, paupertate pressus & inopia,
 per illam fides nostra definita fuit & confir-
 mata: *Antequam Christus resurrexisset à mortuis,*
animum fuerat fides definita: in Resurrectione
regni Christi definita est. Illa dicitur definita
 rebus, quod post multas grauelque difficultates
 & dilatorias, ita certo tutoque definita
 est, ut ea certa veraque sit, ut nullum amplius
 circa illam dubium oriatut. Hoc termino
 rinat, quando Romanus Pontifex caput
 Ecclesie Catholice visibile, & SS. Concilia
 eius auctoritate congregata, post euentuatam
 aliquam difficultatem, illam cum assententia
 Spiritus S. infalsibili definitum, tunc dicimus;
 illam definitam, idest tanta illam certitudine
 coalescent, ut nullus amodo detur locus
 ambigenti, circa eiusdem veritatem, Mythe-
 riam hoc (ita D. Aug.) singulare Resur-
 rectionis Domini fidem confirmant, id est
 ita veram esse conclusit ac resistit, ut iam
 nullatenus sit de illa dubitandum. Et nota
 periculosus doctor, hanc phrasim de suo non
 esse ecclesie formatam, sed Spiritu S. dicente
 inueniam: hanc enim ore protulit magis sui
 Apolloni Pauli in concione illa celebra-
 ti Athenis habita, gymnasium hic erat sapientia
 tato orbe notissimum; ubi Resurrectionem
 Domini proponens, sic ait: *Deus definiti fidem*
omnino resuscitans lesus à mortuis. Ita legit
 D. Aug. huius etiam D. Ambr. confirmat
 reponi verus Greci, quod nostra vulgata
 habet: *Fidem prebuit omnibus, resuscitans eum.*
 mirari: Hoc mysterio fidem nostram asseruit,
 concipit & demonstrat, & ratio est: quia omne
 fidei fundamentum huic innititur veritati,
 quod Iesus Christus Dominus noster, verus
 filius Dei, humanamque carnem assumpse-
 rit nos redempturus. Ad huius confirmatio-
 nem aqua illa coelestis D. Ioan totam suam
 digni testimoniam, & quæ in ea refert mira-
 culis: *Si credideris, quia Iesus est filius Dei.*
 Preceptam huius probationem compre-
 hendit Christus in Resurrectione sua: hanc
 etiam singulariter promissura quæ illam con-
 firmaret, & sicut si illa non accidisset tota
 labebatur: na hinc illam hanc asserens,
 hanc omnino confirmant, asseruit, & com-
 probant. Si quis in vrbem hanc apelleret,
 dicentque se Principem esse, Regis primoge-
 nitium, & gemmam quam operant, eri-
 piendi;

III. Similitudo

IV. Christo ap- plicatur.

facultatem, iam hoc tibi fidem adferret ple-
 niorem. Si qui tadem ad illum ac cedetes signa
 huius possiderent sibi monstrari proclariora,
 talia quibus illis plenè satisfieret, diceret au-
 tem hoc dabo signum singulare: die Dominicæ
 proxima videbitis me procedentem de domi-
 bus civitatis, regalibus splendidam purpuris,
 tota scipatum nobilium cateruâ privilegium
 ostentarem autenticum, ab ipso Rege firmatū,
 suspensus hinc inde munitū sigillis: elucescente
 autem Dominica, dum hanc anhelus expectas
 egressum, nō appareret, nea quidquā de illo in-
 telligeres, nisi hoc quod in spelunca absconditus
 lateret velle squallida esse contemptibilis omnibus
 quæcūque dixisset fidem derogares, atque ut
 impolitorem exploderes. Porro si promissis sta-
 ret, & præstiturū die, Regia foras egrederetur
 a. Cooritate conspicuus, omnibus Regni proce-
 ribus ac magnatibus circumcinctus, suspensa
 demonstrans sigilla, & regiam confirmatio-
 nem legitimam cunctisque notissimam, tunc
 quæ dixisset forent ita rata ac definita, ut nul-
 lum tibi quoad hoc dubiū in corde remaneret.
 Hoc Christo Domino nostro contigit.
 Venit & apparuit in mundo pauper, indigis, &
 humilis: asserit tamen se verum esse Dei filium
 a Patre æterno missum, mundo Saluatorem. Ad
 huius assertionem nonnumquam regia illa
 produxit monita diuinæ potestatis insignia,
 resuscitando mortuos, illuminando cæcos,
 leprosos mundando. Die quodam splendidis
 adeo vestibus emittit gloriosus, ut in suorum
 cordibus hanc adstrueret veritatem, ut facies
 eius solis indueret splendorem, & vestimenta
 eius candori omnis essent æqualia cui comites
 aditarent vici illi celeberrimi, habiti om-
 nium ore serui seniores. Deique ho-
 mines filiores, Moyses & Elias. Altero
 die cistis diuinæ lux personæ referavit
 cunctisque tribuit licentis manū quibuslibet
 iniiciendi, & gemmam quam operant, eri-
 piendi;

LUC. 6. 3

83

piendi: *Omnis turba querebat eum tangere, quia virtus de illo exibat. Et sanabat omnes.*

Confirmationes erant hæc eiusmodi, ut illi qui oculos haberet. plus æquo sufficerent: nihilominus plures erant quorum quatuor præclariora erant opera, tanto contumacior erat infidelitas. Illi non contenti signis quæ videbant, ut rem crederent adeo prodigiosam, quod ille homo verus esset filius Dei ac naturalis, accesserunt illum. non semel sed quater solemni quadam instituta legatione, quod si vellet, rem de illo crederent adeo singularem, signum daret adeo excel- lens ut huic apte conveniret: quamvis enim nonnulla patrasset mirabilia, tamen minime his æquiescerent: cum quibusdam ex illis hæc viderentur imposturae & virtute patrata diabolica: ac omnibus illis esse minoræ & hæc quæquam tantæ rei proportionata per- suadenda: quamvis fuissent miracula, censu- bant illi, quod ad illa prodigiosa signa non accederent, ab alijs facta prædecessoribus Samuele & Elia, qui signa de caelis osten- derunt, etantes tonitrua, fulgura, & ignem de altissimis in terram deducentes, ut viri qui potestate fulgebant totâ terra superiori, sed nec idcirco se Messias sive filios Dei naturales promulgârunt: vnde non semel sed quater animo peruerso, velut illi ad quos huic spectabat confirmatio, visis non- nullis miraculis, illa vilioris habuerunt, & maiora nouaque perfidi postularunt: *valens*

Matt. 12. 58 à se signum videre. Postulant sibi Signum in singulari. q. d. signum a seo inigne, ut congruum sit ad persuadendum rem ita celestem & diuinam, qualem ipse credendam proponebat: q. d. licet opera, quæ fecisti, probentur ut miracula, minoris tamen sunt dignitatis & auctoritatis ut fidem ipsæ quæ promulgas adhibeamus: sunt miracula minima in diminutio. (a) & ad summum quæ persuadete sufficiant quod ille qui talia operatur, sanctus sit & propheta: & ita talia fecerunt, & alia de caelo præclariora nonnulli qui tantum hoc lucrati sunt, ut sancti habe- rentur & prophetæ, ut verò nobis persuadeas, fideinque adituras te sanctum esse sanctorum, necessariò requiritur, ut opus efficias aliquid illis omnibus quæ facta nouimus ab alijs multò superior, & tale fieri possit. *Matth. 23. 17*

Fuit hoc peruersum illud pallium quo

conabantur Christi miracula denigrare, seu per aliquod requierent adeo præclarum ut cetera omnia præcelleret eorum virtute & alijs omnibus exhibita. Dominus autem semper quando hanc illi petitionem propo- nebant, nesciens non illorum postulatam rem, sed insuper illis annuit promittens signum ut miraculum ita præcellens omnibus. vultu non tantum purus homo non fecisset, sed nec possibile esset nisi illi quo effectum verus deus, qualesuit eius Resurrectio, sic ymo fecit in Exordio prædicationis sue, primo Paschate, in quo seipsum mundo corpus manifestare: nam postquam de templo mercatores exturbasset illud propheta- rum, flagris inter illos cædendo (ut dixit D. Anacletus Papa) nonnullis ex Principibus, sacerdotibus & vrbis primoribus, et lo- tanto tubore frenduerunt: periculosus & summo nominis sui dedecore de templo eliminatus, eiecissetque, ut canes, & hoc manu atque auctoritate hominis, qui cum egenus videretur se Dominum iactabat templi, & illo titulo ipsos expellebat quasi ex propria sua domo, dicendo: *Domus mea, domus orationis vestrae non ex consequenti se Deum eriget, cuius domus erat templum, auctoris eum insurgunt omnesque deo recitatur & cum Principibus ac Sacerdotibus eminentioribus illum interrogant: Quod signum ostendis nobis, quia hæc facis? Empar- lam habet hoc hæc? Illa quæ facis & dicitur talia sunt quæ nec facere potest nec dicere, nisi deus & legitimus templi dominus: tale nobis ostende signum, quod hinc conueniam, quod proponis & prætendis te ius habere ita faciendi. Quibus ille respondit: Salutate vrum plium hoc & in vrbis dicitur excipit illud diuini tuas ad corpus suum dirigebat, illud que tangebatur, dicens: *Templum hæc ut enim in- terpretatur Euangeli: dicitur de templo hoc corpus sui. Et per uos ad hunc mysterij dete- rationem verbo utitur Solus: quod quanto magis est improprium ad eius expositionem, nampe templi materialis euerfionem, tanto magis proprium ad Mortis exprobationem per quam vinculum dissoluitur quo corpus & anima colligantur: vnde summum hæc dicebat: corpori huic vitam admite, quæ fruatur ex vitione animæ cum illo. Similiter congruenter utitur verbo Excipite, quod**

V Iudæorum pernicacia.

Matt. 12. 58

(2) Mila- gres de eil to an libro.

quod etiam improptet sumitur pro reedifi-
 catione vel erectione templi materialis; sed
 tantum conuenit dum loquimur de re aliqua
 que resuscitatur & excitatur. Itaque illis
 hoc significauit signum, quod illis dicitur
 ad confirmationem quod esset filius Dei
 illud esse quod ab illis occisus deum reliquus
 assigeret. Eodem modo, quando solemniter
 pompatici legatione uis nonnulli eius mi-
 raculis eum accesserunt preclarior aliud po-
 stulauerunt, quod celsitudini conueniat illi quam
 de se clamorose predicabat, tanta spectante
 & audiente populi multitudine, hoc illis de
 his uocum si iunqne signum: *Signum non
 dabitur ei nisi signum Iona propheta.*
 Loquitur etiam in singulari: *Signum uobis
 exhibebo adeo preclarum Deoque ita pro-
 gram, ut solus hoc Deus possit efficere, &
 eius potestas potest non possit homini commu-
 nicari, nempe seipsum resuscitare. Atque
 uideat dicit dicit Resurrectio eius suz
 diem funtionem glorie Dei dedicatum. O-
 mnes expensit illud Exodi iuxta suam
 seditionem; *Resurrexerunt quia ego sum Dominus.*
Non autem uidebitur gloria, seu manifestabitur eius.
 Dicit modo ludens: *Vbi Dominus agnitus est ad
 uesperam eius manifestata uisa est mane? Quare non
 intelligitur hoc propheticum dicit Non hoc ca-
 pit nisi te ad euangelium conuertens: et
 caim inuenies quod ad uesperam mulieres
 parent; *Aramata, ut uenientes uiderent laetum;*
 quales conuentionem: *Vere filius Dei erat ista
 hic illum sol, ipique lapides manifestant.*
 Hoc est quod merite Christo: *Monumentum
 aperta sunt, resurgente resurrexerunt gloriosi.* Et
 tot ipsi, *Resurrexerunt percussis pectora uestra.*
Porro mane uidebitur gloria & manifestabitur
 Angelus hoc inuere formam gloriosum, & gloria
 resurrexerunt manifestantem. Hoc (ait Rupertus)
 et prophetam habemus illud Davidis: *Ad uesperam
 demorabitur factus, & ad matutinum laetitia;*
 in hoc Psalmo qui Christi canit Resurrectio-
 nem: *Qua uictus in sanguine mo, dum
 descendo in corruptionem? Nam quia circa uesperam
 primus Adam inobediens conuictus & iudica-
 tus in hac mortalitatem deuenit; matutino autem
 in noua Adam obedientia peracta ad immortalita-
 tem ipsi in corruptionem iure. Ad illud uesperam
 demorabitur fructu crucis ad inferos descen-
 dit; quia: et hoc autem matutino laetitia est, quia
 in noua iure, & peracta in aperiens est. Huc uique***

Rupertus haec concinit David: *Laudate Domi-
 num omnes gentes, quoniam confirmata est super nos
 misericordia eius, & ueritas Domini manet in
 aeternum.* Coepit misericordia in I carpatione
 eius qua de Virgine concipitur purissima quae
 sedes erat deo ipso caelo dignior sed timendu
 erat ne mortuos illos relinqueret, a quo
 fuerat occisus. Hoc tu faceres, imo & fecit
 D. Benedictus, sed non ille, qui ad vitam re-
 surgit tuas profecturus & multiplicatus
 misericordias ad hominum utilitatem. Con-
 firmat hanc misericordiam nos tamque spem
 uiuificat; hoc enim indicat Apollolus:
Regenerauit nos in spem uiuam per resurrectionem.
 Au ergo non per crucem eius per languorem
 per mortem, per ea denique quae tolerauit?
 Vique sed potissimum per resurrectionem: *Et
 ueritas Domini manet in aeternum.* Hodie igitur
 victoria celebratur ueritatis, quae pau-
 perum, sed uinci uequaquam: *Fortis est
 uictoribus;* unde a nemine potest superari,
 quoniam de cunctis triumphum agit glorio-
 sum, Dixit D. Cyrillus quod Iona idem fit
 quod *Veritas* qui in abyssum mergi potuit,
 attamen *Non potuit reuerti,* In hac Iona historia
 debet resurrectionis suae signum, nempe
 uictoriam ueritatis: quia in ipsa pus fa-
 ciebat, quod declarabas, & confirmabat de
 illo, quod uerus esset Deus: cui soli proprium
 est seipsum a morte resuscitare. Et si nonnulli
 sint qui diuina suli uirtute opera fecerunt,
 qualia sunt aliqua, quae ego similiter fa-
 cio, erit hoc adeo superexcellens, ut
 necum aliquis non inueniatur qui simile
 quid fecerit, sed nec sit, qui diuina etiam ro-
 boratus uirtute hoc possit efficere nisi ipsa
 tantum persona quae Deus fuerit. Hoc opus
 est seipsum resuscitare: de quo etas agen-
 dum.

**§. 2. Christus in Resurrectione sua prima-
 riam comprehenderat personae suae con-
 firmationem: unde fuit illa necessa-
 ria.**

Eleganter annotauit D. Bernard, uoluisse
 Christum ludaeis in memoriam reuocare
 quod dixerat per Prophetam sophoniam:
Quapropter expecta me in die Resurrectionis.
 Valde ad litteram Propheta loquitur secundum
 T e r t i o c o m .

4 - D
 Sermon 4
 Resurrex
 Sopho. 1.1

UNIVERSITÄTS-
 BIBLIOTHEK
 PADERBORN